

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F. P., s.r.o., G., proti povinnej **A. F.**, bývajúcej v K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane povinného Z., so sídlom v P., IČO: X., zast. JUDr. I. Š., advokátom vo S., **pre vymoženie 99,58 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5 Er 470/2003, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. januára 2013, sp. zn. 3 CoE 169/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. januára 2013, sp. zn. 3 CoE 169/2012, v jeho potvrdzujúcej časti **o d m i e t a .**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor žiadosťou doručenou na Okresný súd Svidník 23. decembra 2003 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov /ďalej len „Exekučný poriadok“) a to na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice č. k. N 3565/2003, NZ 91033/2003, vydannej notárom JUDr. O. Ď. dňa 10. októbra 2003. Okresný súd Svidník poverením z 29. decembra 2003, č. 5712 012116* poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe uvedeného exekučného titulu.

Okresný súd Svidník uznesením z 1. júna 2012, č. k. 5 Er 470/2003-18 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil [§ 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení

d'alších zákonov], návrh oprávnenej na zmenu súdneho exekútora zamietol a uviedol, že o trovách exekúcie bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia o zastavení exekúcie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že boli porušené podmienky pri vydávaní exekučného titulu - notárskej zápisnice. Notárska zápisnica je v rozpore so zákonom, je nulitným právnym aktom (§ 39 Občianskeho zákonníka), ktorý nevyvoláva právne účinky a preto nie sú splnené základné podmienky na vedenie exekúcie. Pri zastupovaní povinnej pri spisovaní notárskej zápisnice uznala záväzok osoba, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami zastupovaného. Vyplýva to aj z toho, že oprávnená predformulovala v úverovej zmluve z 2.4.2003 Mgr. T. K. ako splnomocnenca povinnej na spísanie notárskej zápisnice - uznanie záväzku z úveru. Nešlo teda o výber zástupcu zo strany povinnej, nemala možnosť voľby iného splnomocnenca, ktorý tým, že bol vybraný oprávnenou nasvedčuje tomu, že bude hájiť jej záujmy, čo je v rozpore s ustanovením § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Proti uvedenému uzneseniu podala oprávnená odvolanie a navrhla prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ.

Krajský súd v Prešove na odvolanie oprávnenej uznesením z 30. januára 2013, sp. zn. 3 CoE 169/2012 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.); návrh na prerušenie konania zamietol.

Odvolačný súd si osvojil náležité a presvedčivé zdôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré poukázal a doplnil len v súvislosti s odvolacími námietkami. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že pri zastupovaní povinnej pri spisovaní notárskej zápisnice došlo k zjavnému porušeniu zákona, pretože za povinnú uznala záväzok osoba, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami zastupovaného. Vyplýva to už so samotnej predformulovanej úverovej zmluvy, kde povinná nemala na výber pri voľbe zástupcu. Mgr. T. K. bol v tejto súvislosti aj verejne napomenutý (Bulletin SAK č. 7 - 8/2009) a jeho konanie bolo v rozpore s § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súhlas povinnej s vykonateľnosťou notárskej zápisnice je podstatnou náležitosťou, aby z nej spravila spôsobilý právny titul na exekúciu (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 63/2009). Prvostupňový súd preto správne zastavil exekúciu, pričom je povinný na splnenie podmienok prihliadať v každom štádiu exekúcie. Návrh oprávnenej, aby odvolací súd prerušil odvolacie konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., odvolací súd zamietol s odôvodnením, že nebol dôvod na prerušenie konania a predloženie veci Súdnemu dvoru Európskej únie, lebo nešlo o prípad

aplikácie či interpretácie práva Európskej únie. Súd aplikoval výlučne vnútroštátne právo – ustanovenia Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu, v jeho potvrdzujúcej časti, napadla oprávnená dovolaním, v ktorom uviedla, že súdy: 1. rozhodli nad rámec zverenej právomoci (237 písm. a/ O.s.p.), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), 3. oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), 4. sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), najmä nesprávne zistili skutkový stav, nevykonali náležité dokazovanie, 5. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z týchto dôvodov oprávnená žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie; zároveň žiadala, aby dovolacie konanie bolo prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a dovolací súd aby Súdnemu dvoru Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré v dovolaní bližšie špecifikovala.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. januára 2013, sp. zn. 3 CoE 169/2012, v jeho potvrdzujúcej časti, podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), po tom čo nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p., skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania.

V súvislosti s posúdením návrhu oprávnenej na prerušenie konania o jej dovolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že podľa § 243c O.s.p. pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 a § 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia. Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva, s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že

položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva.

K otázke povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema Cassazione vyjadril aj Súdny dvor Európskej únie. V rozsudku CILFIT, C-283/81 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdného dvora EÚ (ECR), str. 3415 uviedol, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) sa má vykladať v tom zmysle, že súd, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva, s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

V danom prípade rozhodnutia súdov nižších stupňov nespočívajú na aplikácii alebo interpretácii práva Európskej únie. Z rozhodnutí, ktorých zrušenia sa oprávnená podaním dovolania domáha, celkom jednoznačne vyplýva, že o zastavení exekúcie bolo rozhodnuté preto, lebo exekúcia bola právoplatným uznesením súdu prvého stupňa podľa § 57 ods. 1 písm. g/ EP zastavená. Zo strany súdov nižších stupňov išlo teda v preskúmvanej veci výlučne o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov. Otázky položené oprávnenou sú v tomto prípade irelevantné.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že nie je daný žiadny dôvod, pre ktorý by malo byť vyhovené podanému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania. Predmetný návrh preto dovolací súd zamietol.

II. Dovolací súd skúmal, či dovolanie oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. januára 2013, sp. zn. 3 CoE 169/2012, v jeho potvrdzujúcej časti, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Dovolaateľka namieta, že súdy v danom prípade rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci (§ 237 písm. a/ O.s.p.), resp. že rozhodli „nad rámec“ ich oprávnení.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych

vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (viď bližšie § 7 ods. 2 O.s.p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľka procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopiera. Vyčíta im, že nesprávne interpretovali § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, bez oprávnenia preskúmali exekučný titul „metódou ktorá im v rámci zverenej právomoci neprináleží“. Dovolateľka tu teda namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnená takto formulovanou námietkou nedostatku právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.) dostatočne nezohľadňuje, že ňou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (viď napríklad ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vzhľadom na to dospel dovolací súd k záveru, že námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. nie je opodstatnená. Súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Podľa názoru oprávnenej došlo v konaní k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p. Tvrdí, že o tom, či sa predmetná exekúcia vykonáva na základe vykonateľného exekučného titulu, bolo už právoplatne rozhodnuté vydaním poverenia na vykonanie exekúcie.

So zreteľom na to dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k dovolateľkou tvrdenej procesnej vade.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (§ 167 ods. 2 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

Zo spisu vyplýva, že súdny exekútor, ktorému oprávnená doručila návrh na vykonanie exekúcie na podklade vyššie označenej notárskej zápisnice, požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a exekučný súd následne poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie.

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Poverenie súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, je individuálny právno-aplikačný akt, ktorý má priame právne účinky len voči osobe súdneho exekútora. Ide o procesný úkon exekučného súdu adresovaný súdnemu exekútorovi, na základe ktorého súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu (§ 36 ods. 2 druhá veta Exekučného poriadku) a ktorým súdny exekútor preukazuje svoje oprávnenie exekúciu vykonávať (k tomu vid' bližšie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. februára 2012, sp. zn. 5 Cdo 205/2011, a tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012, sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Z uvedených dôvodov udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nezakladá prekážku *res iudicata* pre rozhodnutie, ktoré exekučný súd v neskoršom štádiu exekučného konania založí na právnom závere, že exekučný titul pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie nie je vykonateľný.

Dovolací súd uzatvára, že oprávnená neopodstatnene namieta, že v konaní pred súdmi nižších stupňov došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p.

Oprávnená v dovolaní zastáva tiež názor, že súdy jej odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Z dovolania vyplýva názor oprávnenej, že k odňatiu jej možnosti pred súdom konať došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti. Rovnako im vytyka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. Exekučný súd v štádiu skúmania, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. Pri tomto posudzovaní nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a pre posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Pokiaľ pre záver o tom, či určité rozhodnutie (alebo notárska zápisnica) je alebo nie je vykonateľný exekučný titul môže dospieť exekučný súd pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku aj len na základe údajov vyplývajúcich zo spisu, obdobne, teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného, môže dospieť k tomuto záveru aj v neskorších štádiách exekučného konania.

Rovnako námietka dovolateľky, že súdy oboch stupňov jej odňali možnosť konať pred súdom tým, že nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, nie je dôvodná. Tak ako správne poznamenala oprávnená zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 9. augusta 2012 bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Dovolateľka namietala, že súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú, a následne ju zastavil, preto mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľky však nie je dôvodné. Súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa uvedeného ustanovenia, nakoľko v danom prípade exekúciu zastavil uznesením z 1. júna 2012 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až od 9. augusta 2012. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. ak o odvolaní oprávnenej rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O.s.p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dvoch dôvodov (§ 214 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.), pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako dovolací súd nezhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (§ 122 až § 124 O.s.p.), postačujúce je, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovenie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľka neopodstatnene vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy rozhodli bez vykonania „dokazovania“, bez nariadenia pojednávania a jej osobnej účasti.

Z dovolania vyplýva názor oprávnenej, že súdy nezistili v potrebnom rozsahu skutkový stav. Namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. (výlučne ktorá by, ako už bolo uvedené, mohla v danom prípade založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Vytýkaná neúplnosť alebo nesprávnosť by mohla byť (prípadne) spojená s procesnou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Oprávnená namietala aj to, že ak je exekúcia navrhnutá na podklade notárskej zápisnice (§ 41 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), právne predpisy neumožňujú exekučnému súdu skúmať platnosť právnych úkonov, ktoré sú robené v tejto forme. Táto námietka sa [z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.)] viaže na správnosť interpretácie ustanovení zákona, teda na správnosť právneho posúdenia veci. Dovolací súd na podstatu a zmysel tejto námietky prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení ide totiž tiež v prípade zastavenia exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené predpoklady; takým zamietnutím sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia. Dovolací súd preto skúmal, či nejde o tento prípad.

V zmysle § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Notárska zápisnica, ktorá nemá uvedené náležitosti, nie je spôsobilá byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Aj podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky je z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver vychádzajúci z toho, že ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom buď z hľadiska

formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (porovnaj I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011).

Tak, ako exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom a nemôže naprávať chyby alebo nedostatky exekučného titulu (porovnaj tiež R 47/2012), nemôže ani – z hľadiska hmotného práva – preskúmať právny vzťah účastníkov založený prejavmi vôle urobenými vo forme notárskej zápisnice, lebo by to bolo nad rámec preskúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (viď IV. ÚS 20/06 a tiež I. ÚS 120/2012). Na druhej strane ale nemožno prehliadnúť, že súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku) je právny úkon, ktorý je vzhľadom na svoj cieľ a účel procesnej povahy (I. ÚS 5/2000). Ak oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul notársku zápisnicu, neznamená to, že by exekučný súd nebol povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997).

V prípade notárskej zápisnice formálna stránka jej vykonateľnosti spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice upravenej v § 47 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov. Materiálna stránka je predpísaná v ustanovení § 41 ods. 2 Exekučným poriadkom, podľa ktorého nevyhnutnými náležitosťami notárskej zápisnice ako exekučného titulu je (o. i.) súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou. Práve tento súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice je najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu – až tento prejav vôle povinnej osoby robí z notárskej zápisnice verejnú listinu, ktorá je spôsobilá na nútený výkon povinností uvedenej v jej obsahu. Uvedeným prejavom vôle povinnej osoby sa teda završuje vznik exekučného titulu. Inými slovami, výlučne v dôsledku tohto právneho úkonu povinnej osoby, ktorý je vzhľadom na svoj cieľ a účel procesnej povahy, sa z notárskej zápisnice stáva exekučný titul, ktorému zákon priznáva rovnaké právne účinky, aké priznáva vykonateľnému rozhodnutiu súdu. Tento súhlas udeľuje buď ten, kto je osobne prítomný pri spisovaní notárskej zápisnice, alebo ten, kto je ako zástupca oprávnený konať v mene zastúpeného (účastníka notárskej zápisnice, ktorý robí právny úkon, o ktorom sa spisuje notárska zápisnica). Ak niekto ako zástupca koná pri spisovaní notárskej zápisnice za povinnú osobu napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nemožno „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice udelený „zástupcom“ považovať za súhlas povinnej osoby.

Podľa § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. Podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Dovolací súd za konanie in fraudem legis považuje aj konanie, v rámci ktorého určitý nebankový subjekt robí rôzne dvojstranné právne úkony (zmluvy o úvere, záložné zmluvy, dohody o zastúpení a pod.) tak, že má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Záujmy zástupcu a zastúpeného sa v takom prípade dostávajú do rozporu.

Stručná charakteristika priebehu konaní pred krajskými súdmi Slovenskej republiky, na ktoré poukázal Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutiach IV. ÚS 151/2011, I. ÚS 155/2011, IV. ÚS 125/2011, I. ÚS 410/2012, III. ÚS 312/2010, I. ÚS 395/2011, IV. ÚS 431/2011, IV. ÚS 229/2011, IV. ÚS 575/2012 (sťažnosť oprávnenej bola nimi odmietnutá ako zjavne bezdôvodná), vyplýva, že postup oprávnenej a Mgr. T. K. v preskúmvanej veci bol v zásade identický s ich postupom, ktorý opísal Ústavný súd v týchto rozhodnutiach. Aj v danom prípade bola „slobodná voľba“ povinnej pri „výbere“ advokáta zastupujúceho záujmy povinného vylúčená, lebo advokáta, ktorý bude zastupovať dlžníka (povinného) pri uznaní záväzku z úveru poskytnutého veriteľom (oprávnenou), ako aj pri spísaní notárskej zápisnice a pri udelení súhlasu s jej vykonateľnosťou (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku) „vybral“ vopred veriteľ (oprávnená) tým, že ho uviedol v predtlačí úverovej zmluvy predloženej dlžníkovi na podpis. Za týchto okolností dovolací súd súhlasí s názorom, že záujmy zástupcu (Mgr. T. K.) boli v rozpore so záujmami zastúpeného (povinnnej), v dôsledku čoho je dohoda o zastúpení neplatná (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka). Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí voči každému. Na absolútnu neplatnosť prihlíada súd aj bez návrhu (ex offo). Absolútna neplatnosť sa nemôže napraviť dodatočným schválením. Keďže dohoda o zastúpení povinného advokátom Mgr. T. K. je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka

absolútne neplatná, neplatný je aj právny úkon, ktorým tento advokát za povinného udelil súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru zhodnému so záverom odvolacieho súdu, že ak za týchto okolností Mgr. T. K. v notárskej zápisnici udelil za povinného „súhlas“ s jej vykonateľnosťou, chýba podstatná náležitosť materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice v zmysle § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zastavenia exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre tento postup neboli splnené zákonné predpoklady. Pokiaľ súd prvého stupňa exekúciu zastavil a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolateľka namieta, že v konaní došlo k procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd v súvislosti s tým opakovane uvádza, že vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý ale môže byť úspešne uplatnený iba ak je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad v preskúmvanej veci nejde). Sama vada tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladá.

V dovolaní sa napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť iba procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/ a f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnej trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnej právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnej náhradu trov týchto konaní, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. januára 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková